

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
192 БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ**

КОВРОВ А.В., КРОВЯКОВ С.О., ГНИП О.П.
*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса,
Україна*

Підготовка кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі Одеської державної академії будівництва та архітектури здійснюється багато десятиліть. У 2014 році було прийнято Закон «Про вищу освіту», у якому вперше для нашої країни було введено ступінь доктора філософії. Відповідно до цього закону в академії з 2016 року було розпочато підготовку за освітньо-науковими програмами третього рівня вищої освіти, зокрема за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія.

Освітньо-наукова програма «Будівництво та цивільна інженерія» відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій «доктор філософії», що підтверджено зокрема сертифікатом про акредитацію №2273 від 04.10.2021 р. з терміном дії до 01.07.2027 р. Протягом 2020-2022 років 7 здобувачів, що закінчили навчання за даною програмою, з успіхом захистили дисертації на присвоєння ступеня доктора філософії.

Успішність підготовки за програмою базується на потужному науковому та методичному потенціалі основних наукових шкіл академії, активній взаємодії з стейкхолдерами, а також на багаторічному досвіді підготовки аспірантів за спеціальностями, які діяли до 2016 року: 05.23.01 «Будівельні конструкції, будівлі та споруди», 05.23.02 «Основи і фундаменти», 05.23.03 «Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання», 05.23.04 «Водопостачання та каналізація», 05.23.05 «Будівельні матеріали та вироби», 05.23.08 «Технологія промислового та цивільного будівництва».

Освітньо-наукова програма постійно вдосконалюється, враховуючи побажання стейкхолдерів, здобувачів а також висновки експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Зокрема програма зазнавала змін у 2019 і 2020 роках. У 2023 році був розроблений проєкт вдосконаленої програми.

Досягнення програмних результатів навчання та набуття відповідних компетентностей забезпечують, зокрема, освітні компоненти, які є логічним втіленням досвіду підготовки аспірантів за згаданими вище «попередніми» спеціальностями підготовки у програмі для сучасних здобувачів освіти. Це

відповідно такі компоненти: «Напрямки вдосконалення будівельних конструкцій», «Розвиток фундаментовлаштування і будівництва підземних споруд», «Сучасний стан та перспектива розвитку вентиляції, опалення та теплогазопостачання», «Наукові проблеми та перспективи розвитку систем водопостачання та водовідведення», «Наукові основи будівельного матеріалознавства» та «Інновації в технології організації та управлінні будівництвом». Викладання компонент здійснюють провідні вчені академії. Комплекс цих компонент забезпечує необхідну фахову підготовку майбутніх докторів філософії, їх широке і одночасно ґрунтовне розуміння процесів та тенденцій у сучасному будівництві та цивільній інженерії. В цілому комплекс освітніх компонент програми «Будівництво та цивільна інженерія» дозволяє здобувачам ступеня доктора філософії виконати власне дослідження з врахуванням їх наукових інтересів, а також підготувати і захистити дисертаційну роботу.

Ще одним вдосконаленням, передбаченим проектом програми, є впровадження додаткового варіанту дисципліни за вибором, а саме вибіркової компоненти «Планування експерименту». Ця компонента вкрай важлива для дослідників, які будуть використовувати в своїй дисертаційній роботі методи експериментально-статистичного моделювання та відповідно проводити плановані експерименти.

Для випускників аспірантури одним з основних видів майбутньої діяльності є робота у якості викладачів у закладах вищої освіти. В освітній програмі з метою підготовки здобувачів до такого продовження професійної діяльності передбачено зокрема два обов'язкових освітніх компонента: «Педагогіка у вищій освіті» та «Педагогічна практика». Освітньо-наукова програма, яка реалізувалася в академії до 2022 року, передбачала вивчення ОК «Педагогіка у вищій освіті» у першому семестрі, а педагогічна практика була передбачена у п'ятому семестрі та мала обсяг 3 кредити. У проекті вдосконаленої програми передбачено перенесення ОК «Педагогіка у вищій освіті» до четвертого семестру, тобто безпосередньо перед педагогічною практикою, де здобувач вдосконалили набути компетенції. А обсяг практики збільшено до 9 кредитів.

В цілому реалізація та постійне вдосконалення освітньо-наукової програми «Будівництво та цивільна інженерія» в Одеській державній академії будівництва та архітектури дозволяє забезпечувати підготовку високо фахових наукових та науково-педагогічних працівників, які є вкрай необхідними для нашої країни. Напередодні етапу післявоєнного відновлення країни підготовка фахівців будівельної галузі, здатних до самостійних наукових досліджень, стає ще більш актуальною задачею.